



# Vereniging Vrienden van de Sloterplas

Nieuwsbrief 60 – juni/juli 2018

## **Kanorondje Sloterplas - Rembrandtpark** met Wouter van der Wulp

**zondag 30 september 2018 - 14.00 uur**

Wegens succes voor het negende jaar op rij een kano-excursie. Opnieuw in samenwerking met kanovereniging Sloterplas. De bruggen bij het Andreas Ensemble zijn af en het water ligt open, dus we gaan eindelijk echt het rondje Sloterplas-Rembrandtpark doen.

Deelnemers moeten over een normale conditie en zwemvaardigheid beschikken. Dat laatste enkel uit veiligheidsoverwegingen, want we blijven in de boten.

Verzamelen om 14:00 uur bij  
WSC Sloterplas, Christoffel Plantijngracht 4.  
Neem gerust een introduc e mee.

Deelname is gratis.

Graag vooraf aanmelden: tel. 020-6990067  
of e-mail: [post@vriendenvandesloterplas.nl](mailto:post@vriendenvandesloterplas.nl)

## **Hoera, afgelopen maand hebben wij het 500<sup>e</sup> lid ingeschreven!**

### **3e Lustrum VVS**

Op 3 juni bestond de VVS precies 15 jaar. Dit hebben we, samen met zo'n 70 leden, in het nieuwe van Eesteren Paviljoen gevierd.

Alles werkte mee om er een vrolijke bijeenkomst van te maken: het mooie weer, het prachtige, open paviljoen, de lekkere hapjes en de verleidelijke Zuid-Amerikaanse gitaarmuziek.

Ook portefeuillehouder Eric Bobeldijk was gekomen om ons te feliciteren.

De voorzitter benadrukte in haar speech de rol van Van Eesteren bij het ontwerpen van de Westelijke Tuinsteden met de Sloterplas als middelpunt.

"Een paviljoen als dit, waar je van alle kanten naar buiten kan kijken is dan ook geheel in de geest van Van Eesteren. De plas met het park eromheen zoals het nu is, is zijn creatie. Het is een prachtige grote ruimte geworden met bomen als omgrenzing. Het kijken, beleven daarvan is een doel op zichzelf.

Dit wordt door de gemeente afgedaan als kijkgroen. Gebruiksgroen moet het zijn waarin men kan zwemmen, varen, joggen, fietsen, zonnen, feesten, braden, spelen sporten enz. Daar zijn we het mee eens natuurlijk; maar dan géén versterkte muziek, géén grote braderijen en géén grote dancefestivals met duizenden feestgangers. Daarmee gaat het groen ten onder, ten koste van het kijk- belevingsgroen.

Maar nu ben ik alweer op mijn stokpaardje terecht gekomen, net als 5 en 10 jaar geleden op het terras van café Oostoever (zucht). Terug naar Van Eesteren. Om de plas heeft hij een landschappelijk park bedacht met bos, weiden, struikgewas en heuvels zodat op veel plaatsen de natuur zijn gang kan gaan. Die natuur die ons zo vaak verrast.



*Viering 3<sup>e</sup> lustrum in het Van Eesterenmuseum  
Foto Erik Swierstra*

Zo was daar 5 jaar geleden ineens een broedende lepelaar in de reigerkolonie en dit jaar een havik in het luchtruim boven de plas, broedend op een van de eilanden voor het zwembad. Bijzondere vogels kun je vaak zien – als je het weet.

Daarom laten wij ons rondleiden door vogelaars, die altijd bereid zijn om een stukje te schrijven voor de nieuwsbrief en ook door ecologen die ons meenemen in de heemtuinen en planten en paddenstoelen laten zien. De schubwortel als een paars veldje in de heemtuin is al haast gewoon geworden, maar de bremraap (ook een parasiet) in natuurtuin de Wiedijk was een verrassing. Zwartsteelvarens groeien in de afvoerputjes van de Noordboulevard en onder de bomen van de Wiedijktuin bloeit daslook als een wit spreij. In de heemtuin hele kleine zwammetjes zoals de klontjestrilzwam en de blotebilletjeszwam en in het Ruige Riet hele veldjes glimmerinktzwammen.

Over de natuur willen wij ook graag berichten in onze nieuwsbrief omdat hij anders helemaal gevuld is met plannen van de gemeente en onze reacties daarop.

Daarom heb ik u vandaag niet doorgezaagd over onze problemen. Die hebt u allemaal in de nieuwsbrieven kunnen lezen; wij houden niets geheim.

Laten wij vieren dat er ook allerlei de goede kant op gaat; zoals dit mooie paviljoen, het herstel van het groen en hopelijk een minder marktgericht gemeentebestuur!"

### **Bijzondere bomen in het Sloterpark, de tulpenboom**

Het Sloterpark is uniek als iepenpark. Duzenden iepen staan er rond de Sloterplas en op de eilandjes. Dat vind je nergens anders. Ook verder zijn in het park vooral inheemse bomen aangeplant. Zoals aan de oostkant berken en eiken. Als je vanaf het Watersporteiland rechtsaf het Sloterpark inslaat, kom je tegenwoordig echter langs een apart stukje. Aan het water t.o. scouting Sarto is indertijd vanwege iepziekte een heel bosje gekapt. Het stadsdeel heeft het daarna nogal bont gemaakt. Eerst werd het stukje een jaar of twee als grondopslagplaats gebruikt. En toen is er een bonte verzameling bomen geplant. Een volledige trendbreuk voor het park met als achterliggende gedachte dat het daardoor minder kwetsbaar zou worden voor boomziekten.

Tussen deze nieuwe bomen ook drie Amerikaanse tulpenbomen (niet te verwarren met magnolia's). De favoriete boom van Jan Wolkers, vooral ook vanwege de prachtige herfstkleuren. Als jonge man schreef hij er al over:

'In de herfst leek het bladerdak wel een sprankelende branding van een fijnzinnig raadselachtig cadmiumgeel.' In zijn laatste grote schilderij probeerde hij die gele branding te vangen. Dit grote gele doek uit 2006 is aangekocht door museum De Lakenhal in Leiden. Hopelijk na de verbouwing daar volgend voorjaar weer te zien.

De tulpenbomen vind je bij lantaarnpaal 145387. Als ze groter zijn, hoor je ze in de wind net zo mooi ritselen als populieren. Ze groeien ook net als populieren heel snel. In Amerika heten ze daarom wel yellow poplar. Onder die naam wordt het hout toegepast in de meubel- en trappenindustrie. Ga ze eens opzoeken in het park, en kijk dan naar de aparte vorm van de bladeren. Zoals je vroeger een tulp tekende. In het Sloterpark zijn ze nog wat te jong om al te bloeien, maar we hebben wat om naar uit te kijken. Ook de schitterende bloemen lijken op een tulp.



Met een van de geplante tulpenbomen heeft het stadsdeel het nog bonter gemaakt. Dit voorjaar viel ie me opeens op. De kleinste en smalste tulpenboom blijkt een speciale kweekvorm, namelijk een bonte tulpenboom. Je mag 'm ook geel gerande tulpenboom noemen. Hoe je 'm ook noemt, hij zal wel de kleinste van de drie blijven. Want bont betekent minder bladgroen en dus minder voedingsstoffen om te groeien. En zo'n boom hoort natuurlijk helemaal niet in het Sloterpark, maar dat kun je ook zeggen van die speciale VVS-parrotia bij het balkenkunstwerk van Volten.

Dus laten we gewoon genieten van dit aparte boompje in het park. Ik ben alvast heel benieuwd hoe deze bonte er in de herfst uit gaat zien. Misschien nog wel mooier dan die andere twee.

Wouter van der Wulp

## Vervolg Renovatie Sloterpark Oost

Na de commissievergadering van 14 maart is de begeleidingsgroep twee keer bij elkaar geweest (24 en 31 mei) en zijn de volgende zaken besproken.

\* Het stadsdeel heeft de bestaande situatie van het park laten opmeten, we wachten op het resultaat.

\* Er komt een onderzoek naar de wateroverlast in het park. Daartoe worden 25 peilbuizen geplaatst, 14 in het Sloterpark Oost en 11 in het Sloterpark West, om inzicht te krijgen in het verloop van het grondwater richting plas.

Het BodemAdviesTeam (BAT) heeft geadviseerd om ook onderzoek te doen naar de waterdoorlaatbaarheid van de verschillende toplagen op bepaalde plaatsen.

\* Er is een quick scan gemaakt van de beschermde flora en fauna:

<http://sloterpark.net/files/20180511-bSR-notitie-1779---Quick-scan-Sloterpark-Oost-Amsterdam-DEF2.pdf>

Hierin o.a. een aanbeveling dat er, vanwege de vele vogelnesten, tot september geen werkzaamheden aan bomen in bospercelen mogen plaatsvinden.

\* Als deskundige voor de samen te stellen blesgroep (blessen is markeren van te kappen bomen) gaat de voorkeur van de drie belangengroepen – VVS, VHS en Buren van het Sloterpark – uit naar boomexpert Simon Klingen de maker van de second opinion (zie NB 58). Aanvankelijk werd ons verteld dat het om allerlei redenen niet mogelijk was om hem uit te nodigen voor een offerte.

Na hevig protest onzerzijds is tenslotte – in overleg met de nieuwe bestuurders – besloten om hem toch hiervoor te benaderen.

## Renovatie Sloterpark West

Bij de rondwandeling/schouw van 24 mei met de projectgroep, die bedoeld was als oriëntatie op het gebied, hebben wij de ongeschiktheid van het parkeiland als festivalterrein nogmaals duidelijk benadrukt en de volgende zaken geconstateerd en kenbaar gemaakt:

\* De heesterlaag is in een groot deel van West weggekapt, we vinden dat de heesterlaag een belangrijk onderdeel van het parkbos is en hier weer terug moet komen.

\* Gekapte bomen zijn nog steeds niet terug geplant, dit is wel een verplichting van de gemeente.

\* Bestaande bomen worden in het park veel te hoog opgekroond, dat is in het park niet nodig, hierdoor verdwijnt het boskarakter.

\* Het is een rommel in het bos: als er een aannemer aan het werk is geweest in de bosvakken worden rijsporen niet netjes opgeruimd, hout wordt niet versnipperd en terug in de bosvakken gebracht.

\* Rondom de bbq-plekken bevinden zich in de bosjes illegale toiletten (veel wc-papier in de bosjes rondom de bbq-plek aan de Allendelaan). Er moeten in de zomer toiletten op het bbq-veld geplaatst worden.

\* Beeldbepalende bomen zoals de vleugelnooten naast de ligweide/eventementterrein en de abelen/populieren op het zwembadeiland zijn een belangrijk onderdeel van het oorspronkelijk ontwerp en dienen terug geplant te worden.

\* In het park zijn gebieden met 1 hoofdsoort (het naaldhoutdeel dat nu helemaal verdwenen is). Deze delen moeten herkenbaar met 1 (nieuwe) hoofdsoort blijven, en ook in sfeer gelijkwaardig zijn aan het oorspronkelijk ontwerp. In dit geval met een groenblijvende boomsoort.

\* In het naaldhoutdeel is een buizerdnest, de buizerd is een jaarrond beschermde vogel en mag niet verstoord worden. Deze plek wordt tijdens evenementen afgeschermd, maar tijdens werkzaamheden waren uitvoerders niet op de hoogte gesteld.

\* De meeste taxussen doen het heel slecht.

\* Overal waar ooit een berg grond of zwaar obstakel op het grasveld heeft gelegen is de grasmat ingeklonken en nooit meer hersteld (ook niet na jaren).

\* Sommige dode staande bomen worden niet verwijderd (bv. wilgen aan het water), wat is het beleid hierachter?

\* Langs de hoofdfietspaden worden de bermten regelmatig gemaaid, dit is lang niet overal nodig en gaat ten koste van de bermbeplanting.

Ons werd medegedeeld dat de projectgroep de verschillende plannen die tot nu toe gemaakt zijn ter verbetering van dit parkdeel coördineert en probeert daar één degelijk geheel van te maken. Daarbij wordt ook naar het oorspronkelijk ontwerp gekeken. Dit moet resulteren in een herstelplan. Tot dat klaar en vastgesteld is, wordt er niets meer gedaan in het park behalve noodkap. Ook worden er nu nog geen bomen teruggeplaatst. Er wordt een inventarisatie gemaakt van alle bomen die tot nu toe al gekapt zijn, want voor elke gekapte boom moet er weer een terugkomen. De blessen die tot nu toe op de bomen gezet zijn vervallen allemaal. Er komt ook voor West een blesgroep waar belanghebbenden aan deel kunnen nemen. Als het herstelplan klaar is wordt het aan ons voorgelegd.

## Mystic Garden woekert voort

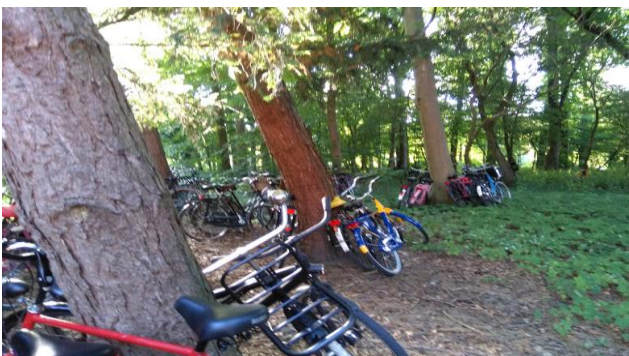
Als een parasiet heeft het groen- en gehoor bedervende Mystic Garden festival zich sinds 2011 uitgebreid.

De omheining heeft ook dit jaar de heuvel met het Groot Landschap ingesloten, zodat daartegenaan een kolossale tent kon worden geplaatst ondanks de vaststelling van het locatieprofiel waarbij de grens ten noorden van de heuvel valt. Ook aan de kant van de Allendelaan werd een perceel buiten de grens in beslag genomen.



Of deze uitbreiding in overeenstemming is met het nieuwe evenementenbeleid hebben wij daags tevoren aan het Stedelijk Evenementenbureau gevraagd. Het antwoord was dat de vraag is doorgespeeld naar het stadsdeel. Als de uitleg daar aanleiding toe geeft zal hierover met het stadsdeel in gesprek worden gegaan.

Naar verluide zochten benevelde feestgangers tevergeefs in het geïllumineerde bos naar geheimzinnige plekje's waardoor overal paden zijn ontstaan, een regen van plastic bekertjes en peuken achterlatend. Ook de oever was hiermee bezaaid. Fietsen werden, onder het oog van de handhavers, gewoon in bosvakken geparkeerd.



Door gemeentelijke handhavers is op verzoek van bewoners in de Platostraat het geluid gemeten. Dit was ver boven de norm nl. 93 dB(C). Ondanks de toezegging is het geluid na deze meting niet verminderd maar zelfs vermeerderd. Hoezo handhaving?

## Samenvatting verslag van de ledenvergadering 14 april

(het hele verslag is te lezen op onze website)

Aanwezig: 13 leden en 5 bestuursleden

De vergadering, die plaats vindt in de Honingraat, begint met een lezing door Waternet over het onderzoek naar het effect van waterplanten en quaggamossel op de waterkwaliteit in de Slotterplas, waarvan hierna een kort verslag.

Na de pauze gaan we over tot de formele vergadering.

Naar aanleiding van het verslag van de ALV 2017 wordt gevraagd of er inmiddels door het stadsdeel een parkwachter is aangesteld en helaas is dat niet zo. De ontwikkeling van een boekje over het park naar aanleiding van onderzoek van Fenny Ramp ligt helaas stil.

De voorzitter doet verslag van enkele ontwikkelingen van het afgelopen jaar: de herinrichting voor Slotterpark Oost, de benoeming van de Noordoever tot beschermd stadsgezicht, het evenementenbeleid, plannen van het Amsterdams Museum aan de Slotterplas, de gewijzigde verkeerssituatie in het park.

De penningmeester meldt dat de portokosten flink omhoog zijn gegaan. De VVS heeft een bijdrage gestort aan het Van Eesteren museum bij de crowdfunding voor de inrichting van het museumcafé. Op de vraag wat de hoogte moet zijn van onze reserve meldt de penningmeester dat die niet is vastgelegd. De voorzitter geeft aan dat het belangrijk is dat we geld in reserve hebben om zo nodig een advocaat in de hand te kunnen nemen.

Het bestuur is benaderd door een van haar leden. De IJsvogelvereniging zou aan de Slotterplas graag een ijsvogelwand als nestgelegenheid aanleggen. Aangezien het nog steeds niet zinvol is om ons voorgenomen plan, om vogelkastjes in het park te hangen, uit te voeren, vanwege de vele werkzaamheden, stelt het bestuur voor om de gevraagde €600,00 (maximaal) bij te dragen aan een ijsvogelwand. Na stemming is de meerderheid voor aanleg.

Met het voorstel van de kascommissie om het bestuur decharge te verlenen voor het gevoerde financiële beleid stemt de vergadering in. Sally Tee en Alphons Berkemeijer zijn weer beschikbaar voor de kascommissie en

worden hiervoor benoemd. Reserve is Truus van Leuven.

Harriët Haakma Wagenaar en Tineke Stricker zijn aftredend en beiden herkiesbaar; zij worden unaniem herbenoemd.

Op 3 juni 2018 bestaat de vereniging 15 jaar en dat gaat op dezelfde dag gevierd worden in het Van Eesterenmuseum. Erik Swierstra stelt voor, nu het geplande boekje vervalt, een nieuwe publicatie op te zetten.

De begroting wordt goedgekeurd incl. de toegezegde €600,00 voor de ijsvogelwand en de te maken kosten voor het jubileum.

Bij de rondvraag komt het ontbrekende onderhoud aan de orde van de Heemtuin in het Piet Wiedijkpark. Ook wij maken ons hierover ernstig zorgen en hebben dit vorig jaar al bij de gemeente kenbaar gemaakt.

De Stichting Heemtuin Sloterpark en Ruige Riet heeft ons laten weten dat zij bereid zijn om ook het beheer van heemtuin De Wiedijk op zich te nemen. Zij overleggen dit met het stadsdeel.

### **Onderzoek naar het effect van de quaggamossel en van waterplanten op de waterkwaliteit van de Sloterplas**

Elena Bekking en Jasper Stroom van Waternet vertellen ons op 14 april 2018 over hun voorlopige bevindingen.

Waar het om blauwalg gaat is de Sloterplas de zwaarst belaste plas in Amsterdam. Maar vanaf 2012 verminderde de overlast van blauwalg. Onderzoek wees uit dat de quaggamossel zich er had genesteld. In Nederland is de quaggamossel voor het eerst waargenomen in 2004. De mossel is hier niet geplant maar waarschijnlijk met ballastwater van schepen hier naar toe gekomen. Ze liggen in klonten op de bodem.

De quaggamossel is niet eetbaar maar heeft wel de kracht om algen te eten waardoor blauwalg minder kan ontstaan. Groei van blauwalg wordt versterkt door klimaatverandering, meer regen en warmte.

De constatering dat de quaggamossel het water bleek te zuiveren was aanleiding tot nader onderzoek.

In 2016 is Waternet, in samenwerking met de gemeente, hiermee begonnen.

Bij het onderzoek gaat het niet alleen om de vraag of de quaggamossel de waterkwaliteit verbetert maar ook om de vraag hoeveel mosselen heb je dan nodig en waar heeft het het meeste effect.

Ook proeven met waterplanten werden ingezet.

Op basis van de positieve effecten van de quaggamossel bedacht men dat uitbreiding van vestigingsplaatsen mogelijk voldoende effect kon hebben. Maar vanwege de diepte van de Sloterplas in het midden zou daar geen effect te verwachten zijn.



Foto Waternet

Voor het onderzoek heeft men een aantal netten in de Sloterplas gehangen. De quaggamossel gaat op die netten zitten en vermeerderd zich in de zomer. De quaggamossel kan tot 120 meter diepte, maar in de Sloterplas lukt het de mossel tot 8 meter te komen. Optimaal is het op de diepte 1-6 meter, omdat er dieper minder voedsel is. Algen komen namelijk in de diepte niet voor. Er zijn verschillende soorten algen en het lijkt of de mossel niet alle soorten eet.

De vermindering van blauwalg in de Sloterplas zette door tot 2017. Toen was er ineens weer meer blauwalg. Dat is mogelijk ontstaan doordat er in juni 2017 meer licht en warmte was. Er groeide meer alg dan de mossels aankonden. Men hoopt dat het een incident is geweest.

Waternet volgt het verloop van het proces door het jaar heen. Inmiddels is geconstateerd dat de visstand weer toeneemt. In de netten zit 15-22 keer meer quaggamossel dan op de bodem. De Noordoostzijde van de Sloterplas lijkt minder effectief dan de Zuidwestzijde.

Waternet heeft ook onderwaterplanten geplaatst om water te zuiveren. De onderwaterplant waterpest kan tot 4 meter diepte geplaatst worden. Waterpest (Elodea) is een geslacht uit de waterkaardefamilie (Hydrocharitaceae) dat bestaat uit zoetwaterplanten. De planten zweven in het

water. Zeer dichte mosselbanken kunnen de groei van de waterpest belemmeren maar dat is in de Sloterplas niet geconstateerd. Vraat door vissen en watervogels speelt waarschijnlijk geen rol.

Het onderzoek van Waternet moet uiteindelijk leiden tot de keuze:

- \* gaan we toegangen naar de plas afsluiten,
- \* gaan we luchtmenginstallaties plaatsen of
- \* maken we gebruik van de quaggamossel en waterplanten?

Eind 2018 worden de onderzoekslocaties afgesloten. Wel worden de resultaten van 2018 nog meegenomen in de afronding van het onderzoek en de conclusies.

### Ter herinnering aan Berta Tenner



Eind april is ons oud-bestuurslid en medeoprichter Berta Tenner overleden. Zij was vanaf het begin bij onze vereniging betrokken en zelfs al ver daarvoor. Want Berta was een betrokken mens. Dat merkte haar gezin en later de kleinkinderen, maar het ging veel verder. Haar betrokkenheid toonde zich in alles wat zij deed. Zoals de (bij)les die zij jarenlang gaf aan zieke kinderen en bij haar inzet voor haar omgeving en de natuur. Toen zij eind jaren negentig hoorde van de bebouwendreiging voor de oevers van de Sloterplas, sloot Berta zich meteen aan bij de zogeheten Groengroep.

In 2001 was zij in wijkcentrum Osdorp bij de start van de Belangengroep Groen Sloterplasgebied. Nam zitting in de klankbordgroep Masterplan Sloterplas. En toen het masterplan af was en de klankbordgroep werd ontbonden, ging haar wens in vervulling om een Vereniging Vrienden van de Sloterplas op te richten.

Tot op hoge leeftijd was zij actief voor de vereniging. Zij vertegenwoordigde ons jarenlang bij het parkenoverleg Amsterdam. Nog langer - elf jaar en met plezier zei ze zelf - is

zij bestuurslid geweest. Niet steeds op de voorgrond, wel altijd een steun.

Haar goede conditie hielp hierbij. Op haar tachtigste maakte zij nog met gemak wandelingen van 25 kilometer. In 2010 kwam zij met dochter en kleindochter naar onze Disc Golf-clinic in het Sloterpark. Na elf jaar in het bestuur trad Berta in 2014 terug. Met opvolgers als Emmy en Mirjam durfde zij dat wel aan. Door haar ziekte kon ze helaas de laatste jaren al niet meer meedoen met onze activiteiten.

Haar afscheid op Westgaarde was een warme bijeenkomst vol met familie, vrienden, burens en oud-collega's. Berta wordt vreselijk gemist, maar er was vrede mee omdat ze nu rust heeft.

En tienduizenden keverorchissen staken deze meidag hun kop op in de grasstroken. Het voelde alsof de natuur een laatste dankgroet aan haar bracht. Uitbundig en bescheiden ineen, geheel passend bij onze nagedachtenis aan Berta Tenner.

### Nominatie Nieuw WeSter Cultuurprijs

Vlak voor het verschijnen van de Nieuwsbrief kregen wij bericht van Theo Haring van de CreAmClub dat wij genomineerd zijn voor de Nieuw WeSter Cultuurprijs.

15 september zullen wij op het feest/parkeerterrein van de Buurtwerkplaats horen of wij de prijs ook echt krijgen.

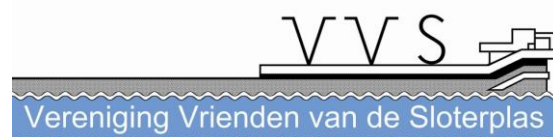
We zullen er een plaatsje in onze prijzenkast voor vrijhouden!

### Digitale Nieuwsbrief

De tarieven voor de verzending van de Nieuwsbrief per post zijn sterk gestegen.

Als we u voortaan onze digitale Nieuwsbrief (in kleur) kunnen sturen, kunnen wij de contributie laag houden. Meldt u aan via [post@vriendenvandesloterplas.nl](mailto:post@vriendenvandesloterplas.nl) onder vermelding van uw naam, postadres en e-mailadres t.b.v. de administratie.

Verzoek aan alle digitale leden: bij wijziging van uw emailadres graag een berichtje aan ons.



[post@vriendenvandesloterplas.nl](mailto:post@vriendenvandesloterplas.nl)

[www.vriendenvandesloterplas.nl](http://www.vriendenvandesloterplas.nl)

Burg. Cramergracht 167- 1064 AM - Amsterdam

Lidmaatschap 5 euro per jaar (minimaal)

IBAN: NL86INGB0009590123

